EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 19.4.2024
COM(2024) 170 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o výkonu pravomoci přijímat akty v přenesené pravomoci svěřené Komisi podle směrnice 2001/18/ES o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a nařízení (ES) č. 1830/2003 o sledovatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a sledovatelnosti potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o výkonu pravomoci přijímat akty v přenesené pravomoci svěřené Komisi podle směrnice 2001/18/ES o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a nařízení (ES) č. 1830/2003 o sledovatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a sledovatelnosti potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů

1. ÚVOD

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/18/ES o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů (dále jen „GMO“) do životního prostředí[1] a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1830/2003 o sledovatelnosti a označování GMO a sledovatelnosti potravin a krmiv vyrobených z GMO[2] jsou dvěma z několika stavebních kamenů právního rámce EU pro GMO.

Cílem směrnice 2001/18/ES je sblížit právní a správní předpisy členských států a chránit lidské zdraví a životní prostředí pro případy záměrného uvolňování GMO do životního prostředí z důvodů jiných, než je uvádění na trh EU, a uvádění GMO nebo produktů s jejich obsahem na trh EU.

Nařízení (ES) č. 1830/2003 stanoví rámec pro sledovatelnost produktů sestávajících z GMO nebo je obsahujících a potravin a krmiv vyrobených z GMO s cílem usnadnit přesné označování, monitorování účinků na životní prostředí a popřípadě na zdraví a provádění vhodných opatření pro řízení rizik.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD

Směrnice 2001/18/ES svěřuje Komisi pravomoc k přijímání aktů v přenesené pravomoci podle čl. 29a odst. 2 za účelem:

- stanovení kritérií pro odchylky a požadavků na informace vztahující se na oznámení při uvedení určitých druhů GMO na trh, jak je stanoveno v čl. 16 odst. 2,
- stanovení prahů minimálního výskytu, pod jejichž úrovní nemusí být produkty, u nichž nelze vyloučit náhodné nebo technicky nevyhnutelné stopy povolených GMO, označeny jako GMO, jak je stanoveno v čl. 21 odst. 2,
- stanovení nižších prahových hodnot než 0,9 %, pod jejichž úrovní se požadavky na označování stanovené ve směrnici nevztahují na stopy GMO v produktech určených k přímému zpracování, jak je stanoveno v čl. 21 odst. 3,
- stanovení zvláštních požadavků na označování GMO, které nejsou uváděny na trh ve smyslu uvedené směrnice, jak je stanoveno v čl. 26 odst. 2,
- přizpůsobení příloh technickému pokroku, jak je stanoveno v článku 27.

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/18/ES ze dne 12. března 2001 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/220/EHS (Úř. věst. L 106, 17.4.2001, s. 1).

[2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1830/2003 ze dne 22. září 2003 o sledovatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a sledovatelnosti potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů a o změně směrnice 2001/18/ES (Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 24).

Nařízení (ES) č. 1830/2003 svěřuje Komisi pravomoc k přijetí aktu v přenesené pravomoci podle čl. 9a odst. 2 za účelem doplnění uvedeného nařízení stanovením a upravením systému tvorby a přiřazování jednoznačných identifikačních kódů GMO, jak je stanoveno v článku 8,

Podle čl. 29a odst. 2 směrnice 2001/18/ES a čl. 9a odst. 2 nařízení (ES) č. 1830/2003 je pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci týkající se záležitostí v nich uvedených svěřena Komisi na dobu pěti let od 26. července 2019. Tuto zprávu o výkonu přenesení pravomoci během tohoto pětiletého období předkládá Komise Evropskému parlamentu a Radě, jak je požadováno v obou případech. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužují o stejně dlouhá období, pokud Evropský parlament nebo Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.

3. VÝKON PŘENESENÝCH PRAVOMOCÍ

3.1 SVĚŘENÉ PRAVOMOCI VYUŽITÉ BĚHEM VYKAZOVANÉHO OBDOBÍ

Během vykazovaného období využila Komise jednu svěřenou pravomoc, jak je popsáno níže.

- Článek 27 směrnice 2001/18/ES

  Článek 27 směrnice 2001/18/ES svěřuje Komisi pravomoc ke změně některých příloh uvedené směrnice (oddíly C a D přílohy II, přílohy III až VI a oddíl C přílohy VII) za účelem jejich přizpůsobení technickému pokroku. Dne 8. března 2018 přijala Komise směrnici Komise (EU) 2018/350, kterou se mění směrnice 2001/18/ES, pokud jde o hodnocení rizik GMO pro životní prostředí[3]. Touto směrnicí byly změněny přílohy II, III a IV směrnice 2001/18/ES za účelem jejich přizpůsobení technickému pokroku, zejména začleněním podstatných prvků revidovaných pokynů Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) týkajících se hodnocení rizik geneticky modifikovaných rostlin pro životní prostředí[4].

3.2 SVĚŘENÉ PRAVOMOCI NEVYUŽITÉ V PRŮBĚHU VYKAZOVANÉHO OBDOBÍ

Některé pravomoci nebyly během vykazovaného období využity z níže uvedených důvodů.

- Ustanovení čl. 16 odst. 2 směrnice 2001/18/ES

  Článek 16 směrnice 2001/18/ES umožňuje příslušnému orgánu členského státu nebo Komisi z vlastního podnětu připravit návrh kritérií a požadavků na informace, jež musí splňovat oznámení při uvedení určitých druhů GMO na trh a které by nahradily standardní požadavky stanovené v čl. 13 odst. 2 směrnice. Přijetí aktu v přenesené pravomoci, kterým se stanoví zvláštní kritéria a požadavky na informace, by kromě splnění požadavků stanovených v článku 29a směrnice vyžadovalo konzultaci s úřadem

[3] Směrnice Komise (EU) 2018/350 ze dne 8. března 2018, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/18/ES, pokud jde o hodnocení rizika geneticky modifikovaných organismů pro životní prostředí (Úř. věst. L 67, 9.3.2018, s. 30).

[4] EFSA GMO Panel, *Guidance on the environmental risk assessment of genetically modified plants* (Pokyny pro hodnocení rizik geneticky modifikovaných rostlin pro životní prostředí); EFSA Journal 2010;8(11):1879.doi:10.2903/j.efsa.2010.1879. www.efsa.europa.eu/efsajournal.htm

EFSA a lhůtu pro připomínky veřejnosti. Návrh podle tohoto článku nepřipravil žádný příslušný orgán členského státu ani Komise. Komise ve vykazovaném období zejména považovala – na základě omezeného počtu oznámení při uvedení GMO nebo produktů s jejich obsahem na trh obdržených podle uvedené směrnice – standardní požadavky stanovené v čl. 13 odst. 2 směrnice za přiměřené. Komise proto prozatím tuto přenesenou pravomoc nevyužila.

- Ustanovení čl. 21 odst. 2 směrnice 2001/18/ES

  Ustanovení čl. 21 odst. 2 směrnice 2001/18/ES svěřuje Komisi pravomoc k doplnění uvedené směrnice stanovením prahů minimálního výskytu, pod jejichž úrovní nemusí být produkty, u nichž nelze vyloučit náhodné nebo technicky nevyhnutelné stopy povolených GMO, označeny jako GMO. Prahy minimálního výskytu musí být stanoveny pro jednotlivé produkty. U produktů určených k přímému zpracování, potravin a krmiv jsou prahové hodnoty pro náhodnou nebo technicky nevyhnutelnou přítomnost povoleného geneticky modifikovaného materiálu již stanoveny v čl. 21 odst. 3 směrnice 2001/18/ES a v čl. 12 odst. 2 a čl. 24 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003[5].

  Komise prozatím tuto přenesenou pravomoc nevyužila. Ve vykazovaném období se práce zaměřila na zajištění rovnoměrného uplatňování „nulové tolerance“, která se použije v případě neexistence prahové hodnoty u osiva[6].

- Ustanovení čl. 21 odst. 3 směrnice 2001/18/ES

  Pro produkty určené k přímému zpracování stanoví čl. 21 odst. 3 první pododstavec směrnice 2001/18/ES prahovou hodnotu 0,9 %, pod níž se požadavky na označování GMO nevztahují na náhodné nebo technicky nevyhnutelné stopy povolených GMO. Ustanovení čl. 21 odst. 3 druhého pododstavce směrnice 2001/18/ES svěřuje Komisi pravomoc k doplnění uvedené směrnice stanovením nižších prahových hodnot pro tyto produkty. Ve vykazovaném období považovala Komise prahovou hodnotu 0,9 % za přiměřenou a účinnou. Komise proto přenesenou pravomoc ke stanovení nižších prahových hodnot pro tyto produkty prozatím nevyužila.

- Ustanovení čl. 26 odst. 2 směrnice 2001/18/ES

  Článek 26 směrnice 2001/18/ES se týká označování GMO, které mají být předmětem operací, jež nejsou podle čl. 2 odst. 4 druhého pododstavce považovány za uvedení na trh (poskytnutí GMO pro činnosti při uzavřeném nakládání nebo pro záměrné uvolnění v souladu s požadavky stanovenými v části B směrnice 2001/18/ES). Ustanovení čl. 26 odst. 1 ve spojení s přílohou IV stanoví požadavky na označování těchto GMO. Ustanovení čl. 26 odst. 2 svěřuje Komisi pravomoc ke změně přílohy IV stanovením

[5] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech (Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 1).

[6] Konvergence zkoušení osiva, schválená na zasedání regulativního výboru pro směrnici 2001/18/ES, které se konalo dne 4. června 2020, https://food.ec.europa.eu/system/files/2020-07/reg-com_2001-18-ec_20200604_result_seed-testing-convergence.pdf

zvláštních požadavků na označování těchto GMO. Ve vykazovaném období považovala Komise požadavky na označování těchto GMO v příslušných oddílech přílohy IV za přiměřené. Komise proto prozatím tuto přenesenou pravomoc nevyužila.

- Článek 8 nařízení (ES) č. 1830/2003

  Článek 8 nařízení (ES) č. 1830/2003 svěřuje Komisi pravomoc k doplnění uvedeného nařízení stanovením a upravením systému tvorby a přiřazování jednoznačných identifikačních kódů GMO, přičemž se zohlední vývoj na mezinárodních fórech. Dne 16. ledna 2004 vstoupilo v platnost nařízení Komise (ES) č. 65/2004 ze dne 14. ledna 2004, kterým se zřizuje systém tvorby a přiřazování jednoznačných identifikačních kódů pro GMO[7]. Tento akt byl přijat na základě článku 8 nařízení (ES) č. 1830/2003 ve znění použitelném do 26. července 2019. V souladu s přenesenou pravomocí jej lze v budoucnu v případě potřeby revidovat a systém tvorby a přiřazování jednoznačných identifikačních kódů upravit.

4. ZÁVĚR

Komise se domnívá, že je nutné automaticky prodloužit přenesení pravomoci týkající se záležitostí uvedených v čl. 29a odst. 2 směrnice 2001/18/ES a čl. 9a odst. 2 nařízení (ES) č. 1830/2003 o pět let ode dne 26. července 2024 v souladu s uvedenými články. Důvody pro přenesení pravomoci se nezměnily. Tato přenesení mají význam pro zachování nezbytné flexibility právního rámce a jeho přizpůsobení vědeckému, technologickému a jinému vývoji a zkušenostem získaným při jeho uplatňování. Umožňují rovněž Komisi jednat v oblastech, v nichž dosud nejednala, ale možná tak bude muset učinit v budoucnu. Udělené pravomoci jsou proto důležité pro dosažení cílů směrnice 2001/18/ES a nařízení (ES) č. 1830/2003.

Touto zprávou Komise splňuje požadavky na podávání zpráv stanovené v čl. 29a odst. 2 směrnice 2001/18/ES a čl. 9a odst. 2 nařízení (ES) č. 1830/2003.

Komise žádá Evropský parlament a Radu, aby vzaly tuto zprávu na vědomí.

[7] Nařízení Komise (ES) č. 65/2004 ze dne 14. ledna 2004, kterým se zřizuje systém tvorby a přiřazování jednoznačných identifikačních kódů pro geneticky modifikované organismy (Úř. věst. L 10, 16.1.2004, s. 5).